

Kosten en arbeid spelen nauwelijks rol bij verdoofd castreren

De kosten van een verdoving voor de castratie van biggen pakken minder hoog uit dan men denkt, aldus berekeningen van Animal Sciences Group. Ook zijn boeren nauwelijks meer tijd kwijt, sterker nog meestal winnen ze tijd. “Dat kunnen de argumenten voor níet verdoven dus nooit zijn”, aldus Ineke Eijck, onderzoeker bij ASG.

N

u het castreren veelal door varkenshouders zelf wordt gedaan, kost het hen behalve tijd en wat materialen, relatief weinig. Een verdovende injectie voor het castreren zou sterk kostenverhogend werken, omdat verdovingsmiddelen alleen door

dierenartsen mogen worden toegediend. Volgens Ineke Eijck, onderzoeker bij de Animal Sciences Group, vallen die extra kosten reuze mee. En in haar onderzoek waren varkenshouders met verdoofd castreren soms minder tijd kwijt, doordat de komst van de dierenarts hen dwong het werk efficiënt te organiseren. Eijck bestudeerde het verdoofd castreren in Noorwegen en op zes biologische bedrijven in Nederland. In Noorwegen schrijft de wet sinds 2002 voor dat uitsluitend gecastreerd mag worden met verdoving. Zowel verdoving als castratie worden er uitgevoerd door de dierenarts. De castratiekosten in Noorwegen bedragen zo'n 1,20 euro per big. In Nederland is het goedkoper, omdat de dierenarts alleen maar de verdoving hoeft te geven; de boer doet vervolgens zelf de castratie. De dierenartstarieven tikken het hardst door in de kostprijs. Eijck rekende met een uurtarief van 75-80 euro en een visitetarief van 20-21 euro. Het verdovingsmiddel lidocaïne is met 5 cent per big goedkoop (1 cc per dier nodig). Ook de arbeidskosten van de varkenshouder zijn meegeteld: 20 euro per uur.

Uitgaande van een biologisch bedrijf met 100 zeugen, zou de varkenshouder een kleine 8 euro per toom kwijt zijn (5 beertjes) aan de verdoving, als de dierenarts wekelijks komt. Komt die eens per drie weken dan zakt het bedrag naar ruim 5 euro. Hierbij moet worden opgemerkt dat het visitetarief van de dierenarts dan volledig wordt toegerekend aan het geven van de verdovingen. Uitgaande van een varken van 115 kg levend gewicht, waarvan 60 kg aan vlees bij de

consument beland, gaat het om een kostprijsverhoging van 0,8 tot 1,0 eurocent per kilo vlees. “Op biologische bedrijven mogen de kosten, gezien de hogere uitbetalingsprijs voor vlees, dan ook geen reden zijn de verdoving te mijden”, meent Eijck.

Pijndiscussie blijft

Uit proeven in Noorwegen blijkt dat ook de lokale verdoving met lidocaïne in de teelballen pijnlijk is, maar dat de verdoving de pijn van de castratie wel vermindert. De Noren bepaalden de hoeveelheid pijn op basis van bloeddruk en hartslagfrequentie. In Duitsland is op basis van de cortisolspiegel in het bloed (in de wetenschap een veelgebruikte pijnindicator) gekeken hoe pijnlijk biggen de verdovingspuit ten opzichte van de castratie ervaren. De cortisolspiegel echter, bleek even hoog bij inspuiten van het verdovende middel procaïne hydrochloride in de teelballen, als bij onverdoofd castreren. Wel of niet verdoven zou dan niks uitmaken. Eijck heeft enige twijfels bij het Duitse onderzoek. “De vraag is of de sensitiviteit van de meetmethode toereikend is”.

Vooralsnog blijft het dus onduidelijk of de extra stress en extra ingreep die de verdoving met zich meebrengt en het niet volledig wegnemen van de pijn, het wint van de castratie zonder verdoving. “Daarnaast moeten wij de visie van maatschappelijke groeperingen ook niet vergeten”, aldus Eijck. “Zij vinden castreren zonder verdoving inhumain. En in Noorwegen hebben maatschappelijke groeperingen het voor elkaar gekregen dat de wet verdoven voorschrijft.” Uiteindelijk is het streven om niet te castreren. Maar het wachten is nog op technische oplossingen die berengeur aan de slachtlijn aantonen en acceptatie van ongecastreerde biggen in vleesimporterende landen.

VERBETERPUNTEN: ziekteverspreiding en werkorganisatie

Het onderzoek naar verdoofd castreren heeft meer opgeleverd. “Het viel ons op dat je met castreren gemakkelijk kiemen van de ene toom op de andere overbrengt, via het castreremessje en de verdovingspuit. Het zou goed zijn twee mesjes te gebruiken, zodat er gelegenheid is het mesje na een toom even in een ontsmettingsbakje te leggen. En wil je geen kiemen overbrengen met de spuit, dan is een spuit met ontsmettingsspons waarin de naald na elke injectie wordt ontsmet, een alternatief”.

In het onderzoek viel verder op dat er een grote spreiding was in totale castratietijd tussen de bedrijven. Qua werkorganisatie valt er nog veel te verbeteren, zowel bij castraties mét als bij castraties zonder verdoving.

Foto Sterimatic; Schippers Bladel